

มคอ. 4 รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม
(Field Experience Specification)

0122480 สหกิจศึกษา
(Cooperative Education)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา (นำมาจาก มคอ.2)

0122480 สหกิจศึกษา Cooperative Education

9(0-27-0)

บูรพวิชา : ไม่มี

ควบคู่ : ไม่มี

การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ โดยเน้นการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับระดับการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน การจัดทำโครงการหรือวิจัยร่วมกับหน่วยงาน และนำเสนอผลการฝึกปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์

Learning and work practice in public administration sphere in establishments with emphasis on quality work practice in accordance with learners' educational level and beneficial to the establishments; project or research design with institutional Collaboration and presentation of 16-week internship output

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

ประเภทของรายวิชา คือ หมวดวิชาเฉพาะ วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/ อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

ผศ.ดร.ยศธร ทวีพล

ผศ.ดร.ธเนศ ยุคันทวนิชชัย

อ.ดร.อภิรดี จิโรภาส

อ.ดร.ปัญญวัฒน์ จิตประคอง

อ.ดร.ปณณดา ไชยราช

อ.วรธา มงคลสืบสกุล

4. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร
ภาคเรียนที่ 2 ชั้นปีที่ 4

5. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาประสบการณ์ภาคสนามครั้งล่าสุด

26 ตุลาคม 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม

จุดมุ่งหมายในผลการเรียนรู้ประสบการณ์ภาคสนามของนิสิต มีดังนี้

1.1 ทักษะในการปฏิบัติงานจากองค์การหรือพื้นที่ปฏิบัติการ ตลอดจนมีความเข้าใจในหลักการ สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ดี

1.3 มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และเข้าใจวัฒนธรรมขององค์การ ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับ องค์การหรือพื้นที่ปฏิบัติการได้

1.4 มีความกล้าในการแสดงออก และนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในงานได้

2. วัตถุประสงค์ของประสบการณ์ภาคสนาม

เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานด้านวิชาชีพราชการทั้ง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้

ให้อธิบายมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่สอดคล้องกับ มคอ. 2 ดังนี้

1. ความรู้หรือทักษะที่ต้องการพัฒนาจากการฝึกประสบการณ์ภาคสนามหรือจากสถานประกอบการ	2. กระบวนการกิจกรรมที่จะพัฒนาความรู้หรือทักษะตาม ข้อ 1	3. วิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้แต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง
1. คุณธรรม จริยธรรม 1.1 พัฒนานิสัยและประพฤติตน อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และ ด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนตัว และส่วนรวม 1.2 สามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม พื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น	(1) สร้างวัฒนธรรมองค์กรในคณะ เพื่อ ปลุกจิตสำนึกขั้นพื้นฐานให้กับนิสิตในการ รักษาระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย การมี ส่วนร่วมในการพัฒนาวิทยาลัย และสังคม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และมีการตรงต่อเวลา (2) อาจารย์ผู้สอนต้องช่วยกันสอดแทรกเรื่องคุณ ธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพในการสอนทุกรายวิชา (3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใน รายวิชาจริยธรรมและธรรมาภิบาล นัก บริหาร และภาวะผู้นำซึ่งเป็นวิชาในหมวด วิชาเอกบังคับให้นิสิตได้เรียน (4) จัดทำข้อตกลงร่วมกับนิสิตและมีบทลงโทษ หากทำผิดเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง	(1) สังเกตพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (2) การสอบ ข้อเขียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร และภาวะผู้นำ (3) ประเมินจากการปฏิบัติตาม ข้อตกลงร่วมของนิสิต
2. ความรู้ 2.1 เข้าใจความรู้และ หลัก การของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ 2.2 รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้า ของความรู้ตลอดจนธรรมเนียม ปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่ เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ใน สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ 2.3 ตระหนักรู้ถึงงานวิจัยใน ปัจจุบันที่ เกี่ยวข้องกับการแก้ ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	(1) การจัดการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นให้นิสิตศึกษาหลักการทางทฤษฎี และสามารถประยุกต์ใช้ทางปฏิบัติใน สภาพ แวดล้อมจริง โดยทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามลักษณะของ รายวิชาตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น ๆ (2) ควรจัดให้มี การเรียน รู้จากสถานการณ์ จริงโดยการศึกษาดูงาน การทำวิจัย ภาคสนาม ตลอดจนฝึกปฏิบัติงานใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์โดยตรงมาให้ความรู้	(1) บททดสอบย่อย (2) การสอบกลางภาคเรียนและ ปลายภาค (3) ประเมินจากรายงานที่นิสิต จัดทำ (4) ประเมินจากโครงการที่นำเสนอ (5) ประเมินจากการนำเสนอ รายงานในชั้นเรียน (6) ประเมินจากรายวิชาสหกิจ ศึกษา/การฝึกงานทางรัฐประศาสนศาสตร์

1. ความรู้หรือทักษะที่ต้องการพัฒนาจากการฝึกประสบการณ์ภาคสนามหรือจากสถานประกอบการ	2. กระบวนการกิจกรรมที่จะพัฒนาความรู้หรือทักษะตาม ข้อ 1	3. วิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้แต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง
3. ทักษะทางปัญญา 3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและ ความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย 3.2 สามารถศึกษาและวิเคราะห์ สถานการณ์ หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้ แนวคิด และ ทฤษฎีทางรัฐประศาสน ศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางใน การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์	1) กรณีศึกษาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาค ประชาสังคมที่มีการจัดการที่ดี (2) การอภิปรายเป็นกลุ่ม/การศึกษาเฉพาะกรณีด้านการบริหารจัดการองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (3) การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้า หรือทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (4) การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (5) การจัดการความรู้ (KM) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันกับองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (6) การจัดการทำแผนภูมิความคิด (Mind Mapping)	(1) ประเมินผลจากงานที่มอบหมายให้ทำ (2) ประเมินจาก การสอบข้อเขียน การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการเชื่อมโยงประเด็นด้านการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (3) การเขียนรายงานข้อค้นพบที่ได้จากกรณีศึกษา/โครงการวิจัย (4) สรุบทบทเรียนจากการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ทางด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 4.1 มีความรับผิดชอบในการ พัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่ง ภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม 4.2 สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่ มีความหลากหลายรับฟัง ความเห็นที่แตกต่าง และแสดง ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่าง สร้างสรรค์ 4.3 มีความคิดริเริ่มในการ วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่าง เหมาะสมกับพื้นฐานของตนเอง และบริบทของกลุ่ม	(1) การจัดกิจกรรมกลุ่มควบคู่กับการทำงานเดี่ยวโดยเฉพาะการใช้กรณีศึกษา การอภิปราย การเสนอความคิดเห็นในลักษณะการระดมสมอง (2) จัดกิจกรรมสันทนาการต่างๆ นอกห้องเรียน เช่น วันพุธในช่วงบ่าย (3) จัดทำโครงการพิเศษหรือกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิต	(1) ประเมินพฤติกรรมการแสดงออกของนิสิตในการทำงานกลุ่ม วิธีแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิต (2) ประเมินความรับผิดชอบต่อความตรงต่อเวลาในการส่งงานและความตั้งใจทำงานให้สมบูรณ์ (3) จัดให้มีการทบทวนเพื่อปรับปรุงการทำงานร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5.1 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้	(1) กำหนดให้นิสิตเรียนรายวิชาสถิติทาง รัฐประศาสนศาสตร์ และวิชาระเบียบวิธี วิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อศึกษา ปัญหาตามสภาพของท้องถิ่น (2) กำหนดให้นิสิตเรียนในรายวิชา	1) ใช้ผลการประเมินในรายวิชาที่ เกี่ยวข้องโดยตรง (2) ประเมินผลจากการทำวิจัยที่ใช้ การวิเคราะห์ตัวเลขประกอบ (3) ประเมินโดยการนำเสนอ รายงานด้วยการสอบปากเปล่า

1. ความรู้หรือทักษะที่ต้องการพัฒนาจากการฝึกประสบการณ์ภาคสนามหรือจากสถานประกอบการ	2. กระบวนการกิจกรรมที่จะพัฒนาความรู้หรือทักษะตาม ข้อ 1	3. วิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้แต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง
อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ 5.2 สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติ ชั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับประเด็นปัญหา ทาง การ วิจัยทาง รัฐ ประ ศาส ตร ศาสตร์ 5.3 สามารถสื่อสารประเด็นทาง รัฐ ประ ศาส ตร ศาสตร์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (3) ให้มีการค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเรียน การสอนโดยใช้ระบบสารสนเทศ (4) ให้นิสิตมีการนำเสนอรายงานและผล การศึกษาในรูปแบบปากเปล่า และด้วยการใช้ระบบสารสนเทศ	

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายโดยทั่วไปของประสบการณ์ภาคสนามหรือคำอธิบายรายวิชา

ฝึกทักษะในการปฏิบัติงานจากองค์การหรือพื้นที่ปฏิบัติการ ตลอดจนมีความเข้าใจในหลักการ สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กิจกรรมของนิสิต

การทำงานในหน่วยงานและจัดทำรายงานวิจัยหรือโครงงาน จำนวน 1 ฉบับ

3. รายงานหรืองานที่นิสิตได้รับมอบหมาย

รายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย	กำหนดส่ง
รายงานโครงงาน หรือรายงานวิจัย	สัปดาห์ที่ 17-18
การปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้กับอาจารย์ที่ปรึกษา	ทุกสัปดาห์

4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนิสิต

กิจกรรมรายงานความก้าวหน้าทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 16 สัปดาห์

กิจกรรมนำเสนอรายงานสัปดาห์ที่ 17-18

5. หน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานที่เลี้ยงในสถานประกอบการ ที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

วางแผนกิจกรรมสำหรับพัฒนาทักษะนิสิต การให้คำแนะนำแก่นิสิต การประเมินผลฝึกประสบการณ์

6. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/ อาจารย์นิเทศ

การให้คำปรึกษา การประสานงาน การประเมินผลนิสิต และวางแผนสำหรับการออกนิเทศแก่นิสิต

7. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนิสิต

การเตรียมการสำหรับการทำโครงการหรือวิจัยของนิสิตเพื่อประกอบรายวิชาในกลุ่มประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ประกอบด้วย

7.1 จัดการประชุมนิเทศและแนะนำกระบวนการจัดทำรายงานโครงการหรือวิจัยแก่นิสิตก่อนออกปฏิบัติการภาคสนาม

7.2 กำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตแต่ละคนก่อนออกปฏิบัติการภาคสนามเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่นิสิตตลอดระยะเวลาทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจากการทำโครงการหรือวิจัย

7.3 กำหนดให้มีที่ปรึกษาโครงการหรือวิจัยเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่นิสิตร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

7.4 กำหนดให้นิสิตรายงานผลความก้าวหน้าต่อที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาทุกสัปดาห์ผ่านเพื่อทราบความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการหรือวิจัย

7.5 จัดให้มีการนำเสนอโครงการหรือวิจัยของนิสิตต่อที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาหลังจากสิ้นสุดการปฏิบัติการภาคสนาม

8. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่ต้องการจากสถานที่ ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม/สถานประกอบการ

พื้นที่วิจัยหรือจัดทำโครงการอาจจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้นิสิต

หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ

1. การกำหนดสถานที่ฝึก

หลักสูตรได้กำหนดให้นิสิตดำเนินการวิจัยหรือโครงการในหน่วยงานทั้งเป็นองค์การภาครัฐ เช่น กระทรวง กรม กอง ในราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน และ องค์การ ภาคเอกชน

2. การเตรียมนิสิต

กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนฝึกสหกิจศึกษา ดังนี้

1. ปฐมนิเทศรายวิชา ชี้แจงรายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติตาม มคอ.4
2. เตรียมความพร้อมนิสิต โดยการทบทวน ความรู้และเพื่อฝึกทักษะเฉพาะในด้าน ต่าง ๆ เพิ่มเติมก่อน

ภาคสนาม

3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา / อาจารย์นิเทศ

กิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาสหกิจศึกษา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การมอบหมายงานการประเมินผลการเรียนรู้ของรายวิชา

4. การเตรียมพนักงานพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

-

5. การจัดการความเสี่ยง

หลักสูตรมีการจัดเตรียมแผนการจัดการความเสี่ยงอันจะเกิดกับนิสิตร่วมกับคณะและมหาวิทยาลัยเป็น รายกรณีหากเกิดปัญหา

หมวดที่ 6 การประเมินนิสิต

1. หลักเกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน (เกรด)	ช่วงคะแนน
VG	80-100
G	75-79
S	70-74
U	0

2. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต

ลำดับ	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วน
1	รายงานวิจัย/โครงการ และการนำเสนอ จากสถานประกอบการ	15	25
2	รายงานวิจัย/โครงการ และการนำเสนอ จากอาจารย์ที่ปรึกษา	16	25
3	ผลการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา/พี่เลี้ยง	16	25
4	ผลการปฏิบัติงานจากอาจารย์นิเทศ	8-14	25
	รวม		100

3. ความรับผิดชอบของพนักงานที่เลี้ยงต่อการประเมินนิสิต

-

4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบประสบการณ์ภาคสนาม ต่อการประเมินนิสิต

การให้คำปรึกษาและร่วมวางแผนกับนิสิต และการประเมินผลนิสิต รวมถึงการวางแผนสำหรับการออกภาคสนามของนิสิต

5. การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

ผลการประเมินนิสิตยึดจากคุณภาพของผลงานและการตัดสินผลการคะแนนของอาจารย์ที่ปรึกษาถือเป็นที่สุด

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1.1 นิสิต

นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานตนเอง

1.2 พนักงานที่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ

ที่เลี้ยงหรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานของนิสิต

1.3 อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม

ประเมินผลงานของนิสิตตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

1.4 อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

2. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะมาปรับปรุงสำหรับการใช้ในรอบปีการศึกษาต่อไป โดยนำไปแสดงไว้ในรายงานผลการดำเนินการประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.6) และรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร (มคอ.7)